

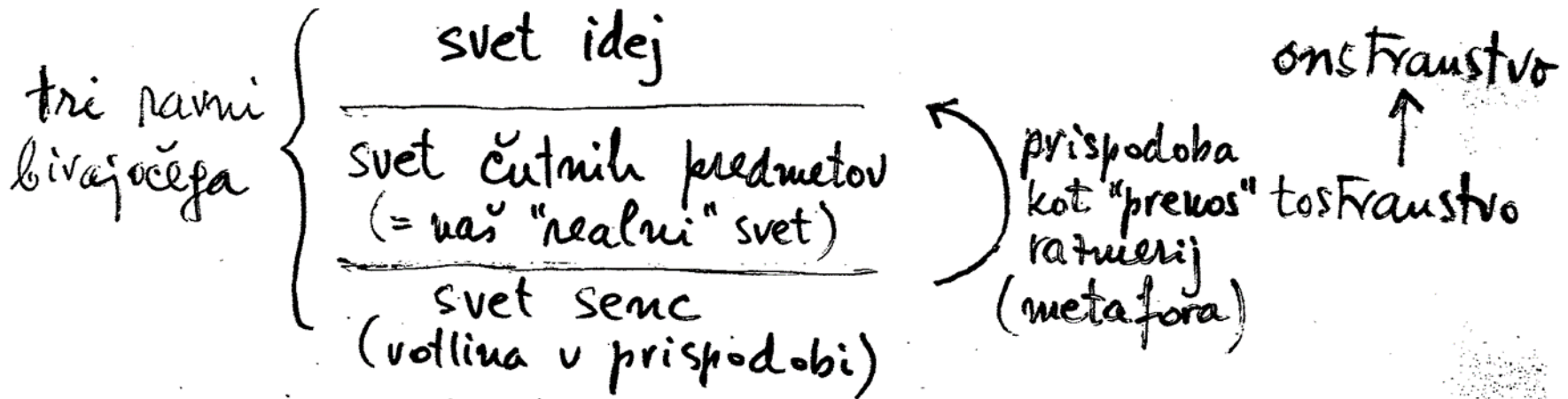
Platonova prispodoba o votlini

(*Država*, VII. knjiga)

Vir slike: internet

PLATONOVA PRISPODOBA O VOTLINI

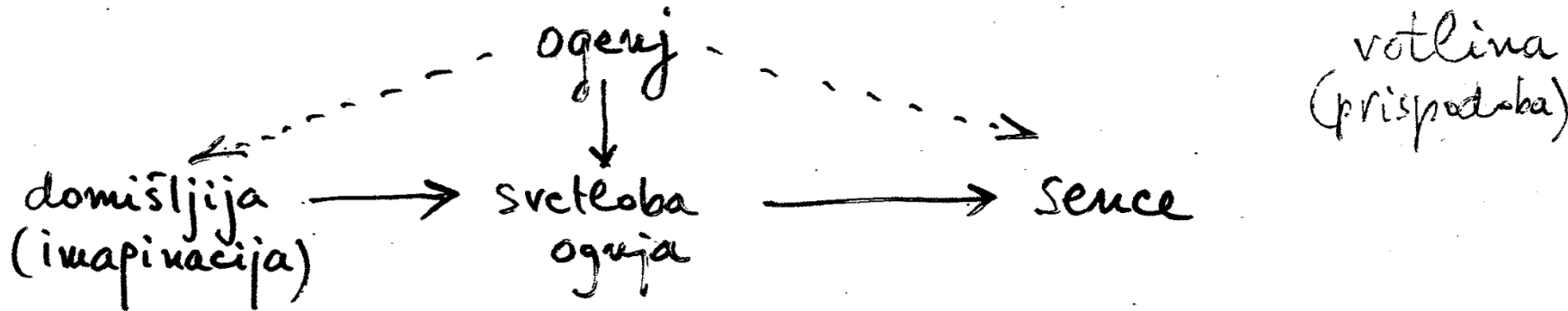
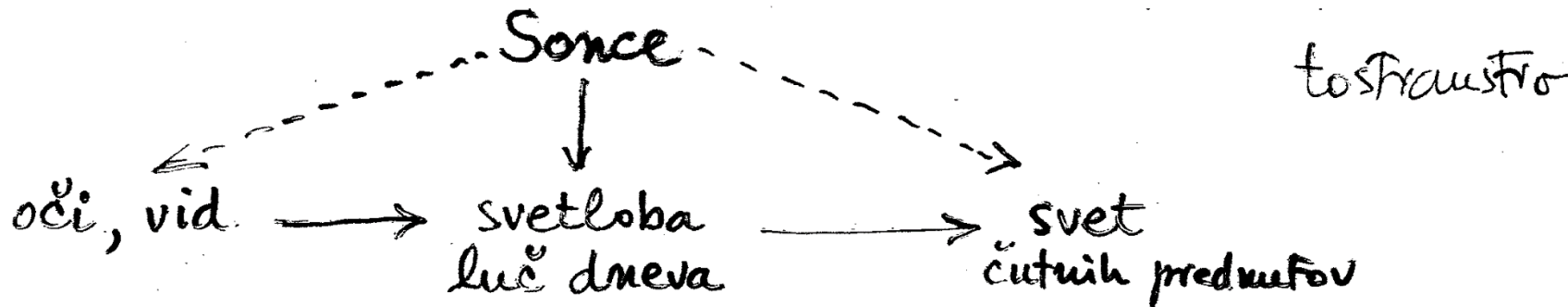
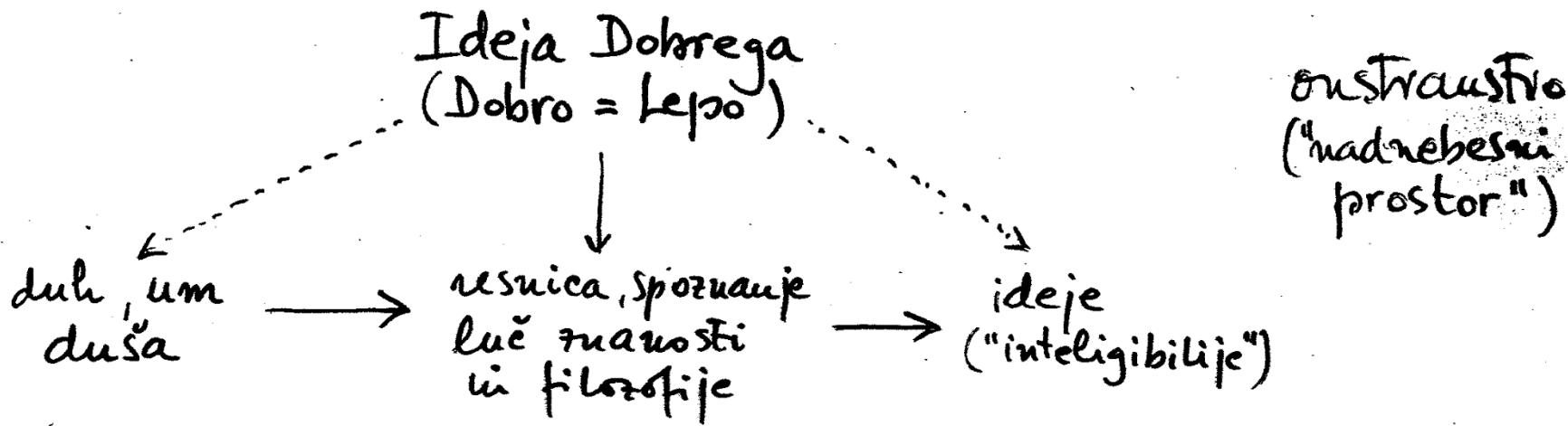

Platonova analogija (ali »kontinuiran proporc«):

senca : stvar = stvar : ideja
(npr. senca vrča : vrč = vrč : ideja vrča)

»Najvišja« Ideja je ideja Dobrega, ki jo v prispodobi ponazarja Sonce.

»Sokrat: [...] Moje mnenje je tole: v svetu, ki ga je moč spoznati, je ideja Dobrega najvišja in je le s težavo spoznatna; če pa jo spoznaš, potem se pokaže, da je počelo vsega pravičnega in lepega; v vidnem svetu ustvarja svetlobo in njenega gospodarja, v miselnem svetu je sama gospodarica in nam pomaga do resnice in razumnosti; vanjo mora upirati svoj pogled vsakdo, kdor hoče razumno ravnati v zasebnem in javnem življenju. « (Platon, *Država*, VII, 517a-518d, prev. J. Košar).

Hans Georg Gadamer: »Platon« (1976) –
v *Izbranih spisih*, prev. Martin Benedik, *Phainomena*, 1999, str. 163:

»V *Državi* je izrecno poudarjeno izjemno mesto ideje dobrega proti vsebinsko določenim pojmom o *areté*; in o dobrem se govori samo na način smiselne analogije, namreč analogije s soncem. Odločilno vlogo bi pri tem lahko igralo dejstvo, da sonce tu nastopa kot darovalec svetlobe in da je svetloba tista, ki gledajočim vidni svet napravi viden. Pomembno je to, da ideja dobrega – če sledimo večkrat uporabljeni analogiji – kakor sonce v vsem ponovno zasveti. V miselnem sklopu *Države* to pomeni, da je urejeno stanje duše, države in – v *Timaju* – sveta tisto, čemur je osnova Eno, ki je Dobro, kakor je sonce osnova svetlobi, ki vse povezuje. Bolj je tisto, kar podeljuje enotnost, kot da bi samo bilo eno. Seveda je onkraj vsake biti [oz. bitnosti: *epékeina tês ousías*, gl. *Drž.* 509b].« (Podčrtal M. U.)

